

KHAI THÁC TIỀM NĂNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ BUÔN MA THUẬT, TỈNH ĐẮK LẮK

● LẠI PHƯƠNG THẢO¹ - HỒ NGỌC NINH^{1,*}

- TẠ PHƯƠNG THÚY¹ - TRƯƠNG NGỌC TÍN¹ - MAI TIẾN HUY¹

¹Học viện Nông nghiệp Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Email: hnninh@vnua.edu.vn

DOI: <https://doi.org/10.62831/202508023>

TÓM TẮT:

Bài nghiên cứu phân tích tiềm năng phát triển du lịch nông nghiệp (DLNN) trên địa bàn TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk về tài nguyên du lịch nông nghiệp, cơ sở vật chất, nguồn nhân lực. Từ đó, nhóm tác giả chỉ ra các khó khăn, hạn chế còn tồn tại, và đề xuất một số giải pháp nhằm khai thác hiệu quả tiềm năng phát triển DLNN tại TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk, như: Rà soát, hoàn thiện quy hoạch phát triển DLNN; Tăng cường đầu tư nâng cấp cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ DLNN; Tăng cường đào tạo và phát triển cho nguồn nhân lực phục vụ du lịch, DLNN nông thôn; Phát triển đa dạng các sản phẩm DLNN;...

Từ khóa: tiềm năng du lịch, du lịch nông nghiệp, TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

1. Đặt vấn đề

TP. Buôn Ma Thuột là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa, giáo dục, khoa học kỹ thuật của tỉnh Đắk Lắk, có vị trí quan trọng về kinh tế, chính trị, an ninh, quốc phòng của vùng Tây Nguyên. TP. Buôn Ma Thuột có nhiều điều kiện thuận lợi phát triển nông nghiệp đô thị gắn với hoạt động du lịch và trong đó có phát triển cà phê là sản phẩm nông sản đặc sắc và nổi tiếng thế giới. Tận dụng những tiềm năng sẵn có về nông nghiệp, cùng với việc triển khai thực hiện Đề án “Phát triển nông nghiệp đô thị, sinh thái, nông nghiệp chất lượng cao TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”, thời gian qua, trên địa bàn thành phố đã hình thành và phát triển một số mô

hình sản xuất nông nghiệp gắn với khai thác du lịch, mang lại giá trị kinh tế cao như: làng Nai Cu Êbur (nuôi hơn 2.100 con nai); làng Thỏ Ea Tu (hơn 6.000 con thỏ); cơ sở cà phê chồn Kiên Cường (nuôi 450 con chồn bằng cà phê); các vườn bơ, trang trại nấm, vườn thanh long, vườn xoài,... với quy mô nhỏ và vừa đang phát triển. Người nông dân vừa tiến hành sản xuất, vừa tổ chức các dịch vụ du lịch tham quan, trải nghiệm đã thu hút được nhiều khách du lịch trong và ngoài nước (Phòng Văn hóa và Thông tin thành phố Buôn Ma Thuột, 2024).

Tuy nhiên, loại hình DLNN còn tương đối mới nên chưa được đầu tư bài bản; hầu hết các hoạt động DLNN vẫn mang tính tự phát, nhỏ lẻ; các sản phẩm du lịch chưa nhiều, chưa chú trọng về thương

hiệu, còn trùng lặp và khá đơn điệu. Đặc biệt, phần lớn người nông dân chỉ quen sản xuất nông nghiệp, các kỹ năng phục vụ khách du lịch chuyên nghiệp còn nhiều hạn chế. Vì vậy, việc tìm các giải pháp nhằm khai thác tiềm năng cho phát triển DLNN trên địa bàn TP. Buôn Ma Thuột rất cần thiết, làm cơ sở cho địa phương thúc đẩy phát triển kinh tế và nâng cao đời sống cho người dân trong thời gian tới.

2. Phương pháp nghiên cứu

Số liệu thứ cấp được thu thập từ UBND TP. Buôn Ma Thuột, Phòng Văn hóa và Thông tin thành phố trong giai đoạn 2022-2024 và các tài liệu khác có liên quan nhằm phục vụ cho nghiên cứu. Số liệu sơ cấp được thu thập năm 2024 từ điều tra bằng bảng hỏi các đối tượng có liên quan tại TP. Buôn Ma Thuột gồm: 10 cán bộ quản lý nhà nước về du lịch và nông nghiệp cấp thành phố, xã/phường; 50 đơn vị kinh doanh hoặc có tiềm năng kinh doanh dịch vụ DLNN và các mô hình DLNN; 90 khách du lịch đã từng trải nghiệm với các hoạt động DLNN tại TP. Buôn Ma Thuột.

Nghiên cứu sử dụng phương pháp thống kê mô tả và thống kê so sánh để phân tích, đánh giá thực trạng khai thác tiềm năng phát triển DLNN trên địa bàn TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

3. Tiềm năng phát triển du lịch nông nghiệp tại TP. Buôn Ma Thuột

3.1. Tài nguyên du lịch nông nghiệp

TP. Buôn Ma Thuột nằm trên cao nguyên Đắk Lắk rộng lớn, thuộc phía Tây dãy Trường Sơn, được thiên nhiên ưu đãi có khí hậu trong lành, mát mẻ, mạng lưới sông hồ, thác nước, những trang trại với nhiều cây công nghiệp và cây ăn quả có giá trị kinh tế cao như: cà phê, sầu riêng, ca cao, bơ, xoài,... Du khách đến đây có thể tham quan, trải nghiệm và nghỉ dưỡng. Bên cạnh đó, Buôn Ma Thuột còn có nhiều danh lam thắng cảnh tự nhiên nổi tiếng như: sông Sêrêpôk, thác Dray Nur, hồ Ea Kao, hồ Ea Chư Cáp, hồ Ea Nao,... Mỗi địa danh đều chứa đựng những giá trị vật chất và văn hóa đặc sắc, là điểm thu hút đông đảo khách du lịch trong và ngoài nước.

Về tài nguyên văn hóa, thành phố hiện có 7 di tích lịch sử - văn hóa được xếp hạng, trong đó: 1 di

tích cấp Quốc gia đặc biệt (Nhà đày Buôn Ma Thuột); 3 di tích cấp quốc gia (Đình Lạc Giao, Biệt Điện Bảo Đại số 4 Nguyễn Du, Bia tưởng niệm 100 chiến sỹ Nam Tiến); 3 di tích cấp Tỉnh (Hồ EaKao, Tượng đài Mậu Thân 1968, Di tích trụ sở UB khởi nghĩa ở Đắk Lắk) và 9 di tích tiềm năng khác. Buôn Ma Thuột còn thu hút du khách bởi nhiều lễ hội mang đậm tín ngưỡng của cộng đồng các dân tộc nơi đây như: lễ hội Cà phê, lễ tế Đình Lạc Giao, lễ hội công chiêng, lễ cúng bến nước, hát Kuut, Ay ray, Kông tuôr (trao vòng), múa mồi rượu, múa khiêng,... Đặc biệt, không gian văn hóa cồng chiêng Tây Nguyên được UNESCO công nhận là “kiệt tác di sản văn hóa truyền khẩu và phi vật thể của nhân loại”.

Ẩm thực địa phương cũng là một nét đặc sắc thu hút nhiều du khách, với các món ăn hấp dẫn như: bún đỏ, bún chìa, bánh bột lọc, bánh khọt, cơm gà, bánh bèo chén, rau tập tàng... và các đặc sản địa phương như: cà phê, sầu riêng, tiêu, ca cao, bơ, mật ong, yến sào, dược liệu... được nhiều khách du lịch lựa chọn mua về làm quà.

3.2. Cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ du lịch nông nghiệp

Trong những năm qua, cùng với việc triển khai thực hiện xây dựng nông thôn, cơ sở hạ tầng, đường, điện, giao thông nông thôn tại thành phố Buôn Ma Thuột đã được đầu tư cơ bản đồng bộ, hiện đại, giúp thuận lợi trong giao thương, tạo sự kết nối giữa các điểm DLNN, du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng. Đến nay, 100% các tuyến đường từ trung tâm xã, phường đến thành phố được nhựa hóa, cứng hóa; gần 85% đường trục liên thôn và hơn 93% đường ngõ xóm được cứng hóa; hơn 69% số đường trục chính nội đồng đảm bảo đi lại thuận tiện quanh năm. Sân bay Buôn Ma Thuột là tuyến hàng không quan trọng giúp Thành phố kết nối với các trung tâm du lịch lớn cả nước, như: Hà Nội, Hải Phòng, Thanh Hóa, Vinh, Đà Nẵng, TP. Hồ Chí Minh. Tỉnh Đắk Lắk hiện có 5 nhà máy thủy điện lớn và 14 thủy điện vừa và nhỏ, cung cấp nguồn điện ổn định phục vụ sinh hoạt, sản xuất và phát triển kinh tế. Hạ tầng công nghệ thông tin phát

triển, khách du lịch có thể dễ dàng truy cập mạng di động và internet ở mọi lúc, mọi nơi (UBND TP. Buôn Ma Thuột, 2024a).

Hệ thống khách sạn, nhà hàng, chợ, khu vui chơi giải trí cũng được đầu tư nâng cấp, tăng cả về số lượng và chất lượng, đáp ứng nhu cầu của khách du lịch. Đến nay, thành phố có 247 cơ sở lưu trú, bao gồm: 83 khách sạn (2 khách sạn 5 sao, 2 khách sạn 4 sao, 6 khách sạn 3 sao, 6 khách sạn 2 sao), 6 nhà khách, 76 nhà nghỉ và 82 khách sạn chưa xếp hạng. Riêng về DLNN, thành phố hiện có 20 mô hình DLNN, tuy nhiên cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất phụ trợ (lối đi, bãi đỗ xe, cảnh quan,...) tại nhiều điểm chưa được đầu tư hoàn chỉnh, hoặc đã được đầu tư nhưng chưa bảo đảm chất lượng. Nhiều cơ sở kinh doanh dịch vụ DLNN còn gặp khó khăn trong việc kết nối với các doanh nghiệp lữ hành để xây dựng mô hình, phát triển sản phẩm du lịch và thu hút khách đến thăm quan và trải nghiệm (Phòng Văn hóa và Thông tin TP. Buôn Ma Thuột, 2024).

3.3. Nguồn nhân lực phục vụ du lịch nông nghiệp

Kết quả khảo sát tại các điểm DLNN cho thấy, nguồn nhân lực cũng chính là một trong những yếu tố làm cho DLNN tại đây chưa phát triển. Có 62% số đơn vị kinh doanh dịch vụ DLNN được khảo sát chưa hiểu đúng về DLNN. Nhóm có nhận thức tốt chủ yếu là thanh niên dưới 35 tuổi, những người đã học về nông nghiệp hoặc lãnh đạo các công ty, hợp tác xã, trang trại. Bên cạnh đó, kỹ năng làm du lịch của nông dân vẫn còn hạn chế do đa phần là tự phát nên chủ yếu dựa vào kinh nghiệm, chưa qua trường lớp đào tạo bài bản. Một số hợp tác xã, trang trại có mô hình DLNN đang tích cực tham gia các lớp tập huấn về kỹ năng làm du lịch do Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh tổ chức hàng năm.

3.4. Sản phẩm, dịch vụ phục vụ du lịch nông nghiệp

TP. Buôn Ma Thuột hiện có 20 mô hình sản xuất nông nghiệp có kết hợp với khai thác du lịch, tuy nhiên các cơ sở phần lớn là tự phát và chưa hoàn thiện hồ sơ pháp lý với cơ quan quản lý nhà nước về du lịch. Vì vậy, hoạt động chưa được chuyên nghiệp

và hiệu quả, bước đầu các điểm cũng đã phát triển một số sản phẩm, dịch vụ du lịch như: tham quan tại vườn cà phê, vườn sầu riêng; trải nghiệm quy trình sản xuất, chế biến cà phê và thưởng thức cà phê; hái và thưởng thức sầu riêng tại vườn; thưởng thức ẩm thực của người đồng bào Êđê; nghỉ dưỡng, cắm trại, câu cá, trekking hồ, chơi cồng chiêng và tìm hiểu về văn hóa bản địa, như:

- Tại xã Cư Êbur, có vườn Thanh Long, làng Nai thuộc xã Cư Êbur.

- Tại phường Hoàng Hoa Thám có vườn Cà phê chồn (Công ty Kiên Cường).

- Tại phường Khánh Xuân có Khu du lịch Suối ong - Thế giới ong mật Tây Nguyên (Công ty TNHH Du lịch Ong mật Tây Nguyên).

- Tại xã Ea Tu có Điểm du lịch sinh thái nông nghiệp cà phê G20 (Công ty TNHH G20 Coffee G20 Việt Nam), làng Thổ xã Ea Tu, xóm Đồi Ban Mê - Farmstay, Điểm sinh thái nông nghiệp: cà phê đặc sản (HTX Nông nghiệp và dịch vụ Công Bằng Ea Tu).

- Tại xã Hòa Phú có Câu lạc bộ cá lăng Hòa Phú (HTX dịch vụ nông nghiệp Hòa Phú Xanh).

- Tại xã Hòa Khánh có Trang trại hoa lan Hòa Khánh, Mai Hân FARM STAY, Điểm du lịch Làng năm Thành Đồng (Công ty Cổ phần Thực phẩm xanh Thành Đồng).

- Tại xã Hòa Thắng có Trang trại bơ Hòa Thắng, Vườn trải nghiệm Cà phê NESCAFE WASI (Viện Khoa học Kỹ thuật Nông Lâm nghiệp Tây Nguyên - WASI).

- Tại Xã Hòa Thuận có Trang trại hồ tiêu & sầu riêng hữu cơ Hòa Thuận (HTX dịch vụ nông nghiệp Thuận Thành Đạt Lý).

- Tại Xã Ea Kao có Trang Trại Aeroco Coffee (Công ty Minudo farm Care), Nông trại sinh thái hồ Ea Kao - Ea Kao lake Eco farm, điểm Farmstay Buôn Ma Thuột, Nông trại Nguyên Thủy.

- Tại phường Tân Thành có điểm DLNN liên kết sản xuất cà chua công nghệ cao Nova (Công ty TNHH Ban Mê Green Farm).

Khảo sát thực tế cho thấy, nhiều mô hình DLNN đã được khai thác trong nhiều năm, nhưng không

được đầu tư làm mới, chủ yếu vẫn dựa vào môi trường sinh thái tự nhiên nên kém hấp dẫn du khách. Sản phẩm DLNN chất lượng cao để phục vụ du khách chưa nhiều, phần lớn chỉ đáp ứng nhu cầu tham quan, ăn uống, trải nghiệm của du khách ở mức đơn giản nên khó giữ chân khách ở lại lâu. Trong thời gian tới, khi các cơ sở đi vào hoạt động ổn định, thành phố sẽ hỗ trợ hoàn thiện hồ sơ để

đánh giá cao về tiềm năng phát triển DLNN của tỉnh Đắk Lắk. Tuy nhiên, ngành Du lịch TP. Buôn Ma Thuột cũng còn một số yếu tố chưa được đánh giá cao. Vì vậy, địa phương cần sớm khắc phục sớm như: Đầu tư thêm cho cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ DLNN; Đa dạng hơn các sản phẩm DLNN; Hay nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ DLNN (Bảng 1).

Bảng 1. Đánh giá của khách du lịch và các đơn vị kinh doanh về tiềm năng du lịch nông nghiệp tại TP. Buôn Ma Thuột

Chỉ tiêu	Khách du lịch (n = 90)		Đơn vị kinh doanh (n = 50)	
	SL (người)	TL (%)	SL (người)	TL (%)
Cảnh quan thiên nhiên đẹp, khí hậu trong lành	81	90,00	44	88,00
Nhiều hoạt động du lịch gắn với sản xuất nông nghiệp thú vị	63	70,00	34	68,00
Di tích văn hóa, lịch sử đa dạng, lễ hội đặc sắc gắn với nông nghiệp	71	78,89	39	78,00
Ẩm thực địa phương phong phú, đa dạng	73	81,11	41	82,00
Nhiều mặt hàng, sản phẩm lưu niệm	66	73,33	36	72,00
Giá cả chi tiêu cho DLNN hợp lý, nhiều lựa chọn	69	76,67	40	80,00
Người dân địa phương hòa đồng và mến khách	78	86,67	42	84,00
Nhân viên phục vụ chuyên nghiệp, thân thiện	59	65,56	31	62,00
Cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ DLNN đầy đủ, tiện nghi	56	62,22	32	64,00
Giao thông thuận tiện, an toàn	65	72,22	35	70,00

Nguồn: Số liệu điều tra, 2024

thông báo đến các cơ quan quản lý nhà nước (có điểm du lịch Làng năm Thành Đồng đã được công nhận là điểm du lịch theo Quyết định của UBND tỉnh Đắk Lắk).

Đến năm 2023, thành phố đã có 32 sản phẩm được công nhận sản phẩm đạt OCOP từ 03 - 04 sao và 01 sản phẩm đạt 05 sao. Các sản phẩm OCOP đang dần khẳng định thương hiệu, chất lượng và được trưng bày tại các gian hàng giới thiệu sản phẩm OCOP của Tỉnh, Thành phố để người dân và du khách khi đến tham quan, du lịch biết đến, thưởng thức và mua làm quà (UBND TP. Buôn Ma Thuột, 2024a).

3.5. Đánh giá về tiềm năng du lịch nông nghiệp của TP. Buôn Ma Thuột

Cả khách du lịch và các đơn vị kinh doanh đều

3.6. Kết quả khai thác tiềm năng du lịch nông nghiệp tại TP. Buôn Ma Thuột thời gian qua

Sau đại dịch Covid-19, du lịch tại TP. Buôn Ma Thuột tăng mạnh trở lại và đạt nhiều kết quả ấn tượng, tăng 23,6%/năm trong giai đoạn 2022-2024. Trong 11 tháng đầu năm 2024, thành phố đón hơn 1,1 triệu lượt khách du lịch (khách quốc tế khoảng 29.520 lượt; khách trong nước hơn 1 triệu lượt), tổng doanh thu từ du lịch đạt hơn 917 tỉ đồng) (Bảng 2).

Thực tế, việc khai thác tiềm năng phát triển DLNN trên địa bàn TP. Buôn Ma Thuột thời gian qua chưa đạt được nhiều hiệu quả, doanh thu từ các hoạt động DLNN chỉ chiếm khoảng 20-25% tổng doanh thu từ du lịch toàn thành phố. Sản phẩm DLNN còn rất giản đơn và trùng lặp, trải nghiệm

**Bảng 2. Hiện trạng khách du lịch và doanh thu từ du lịch
tại TP. Buôn Ma Thuột giai đoạn 2022-2024**

	ĐVT	2022	2023	2024*	Tốc độ PTBQ (%)
Tổng khách du lịch	Lượt khách	720.000	928.000	1.100.000	123,60
- Quốc tế		-	18.832	29.520	-
- Trong nước		-	909168	1.070.480	-
Doanh thu	Tỷ đồng	600	740	917	123,63

** Tính tại thời điểm tháng 11/2024*

Nguồn: UBND thành phố Buôn Ma Thuột, 2024b

chiều sâu trong DLNN còn hạn chế nên chưa thực sự thu hút khách. Vì vậy, thời gian lưu trú của khách du lịch thường là trong ngày, chi tiêu của khách đối với DLNN còn thấp, dao động trong khoảng 400.000 - 600.000 đồng/người/ngày với khách trong nước và từ 800.000 - 1.000.000 đồng/người/ngày với khách quốc tế. Cơ cấu chi tiêu chủ yếu là mua vé tham quan, ăn uống, phòng ở, di chuyển và mua nông sản làm quà. Du khách chưa chi tiêu nhiều cho các dịch vụ ngoài tour, do chưa có nhiều dịch vụ bổ trợ hoặc có nhưng chưa hấp dẫn được du khách.

4. Khó khăn, hạn chế trong khai thác tiềm năng du lịch nông nghiệp tại TP. Ma Thuột

Việc phát triển DLNN tại TP. Buôn Ma Thuột chưa tương xứng với tiềm năng vốn có bởi nhiều nguyên nhân, tác động khác nhau. Trước tiên là hoạt động DLNN trên địa bàn thành phố hiện nay chưa được quy hoạch cụ thể, còn mang tính tự phát nên chưa có kế hoạch và định hướng các phương án phát triển dài hạn. Nhiều mô hình hoạt động kinh doanh, sản phẩm nông nghiệp đã được quan tâm đầu tư, tuy nhiên DLNN mới chỉ là bước đầu tiếp cận và kết nối với thị trường du lịch. Các tổ chức, cá nhân đầu tư mang tính tự phát, thiếu chuyên nghiệp, thiếu các dịch vụ liên quan nên khó thu hút và giữ chân được khách du lịch.

Bên cạnh đó, cơ sở hạ tầng phục vụ cho DLNN (như homestay, cơ sở lưu trú, nhà hàng, khu tiếp đón, khu vệ sinh...) chưa đáp ứng được yêu cầu do vấn đề về quy hoạch, dẫn đến các khó khăn khác như chuyển đổi mục đích sử dụng đất, đầu tư xây

dựng trên đất nông nghiệp. Hạ tầng giao thông vào các điểm tham quan DLNN còn nhỏ hẹp, hư hỏng nhiều, khó di chuyển đối với các đoàn khách đông, gây khó khăn trong việc vận chuyển khách tham quan mô hình du lịch nông nghiệp.

Lực lượng lao động hoạt động trong lĩnh vực DLNN chủ yếu là nông dân và lao động địa phương nên chưa được đào tạo bài bản, thiếu kiến thức và kỹ năng phục vụ khách, thuyết minh viên tại điểm hiểu sâu về DLNN còn ít. Chất lượng nguồn nhân lực còn thiếu và yếu, chưa được chú trọng đầu tư về chuyên môn, nghiệp vụ, ngoại ngữ và kinh nghiệm quản lý nên chưa đáp ứng được yêu cầu cho phát triển DLNN. Đội ngũ cán bộ quản lý nhà nước về du lịch, đặc biệt là cấp cơ sở huyện và xã/phường chủ yếu kiêm nhiệm nên thiếu kiến thức chuyên môn sâu về du lịch, gây khó khăn trong việc định hướng và phát triển du lịch bền vững.

Các sản phẩm DLNN cũng chưa đa dạng, chưa có sự đổi mới và còn trùng lặp giữa các địa phương (ví dụ đều là tham quan vườn cây, trải nghiệm hái quả, cho động vật ăn, thưởng thức ẩm thực,...). Giá trị nông nghiệp bản địa, văn hóa truyền thống bản sắc, sự tinh tế, chuyên nghiệp chưa được nghiên cứu bài bản để tạo ra các sản phẩm có chất lượng cao phục vụ du khách, đặc biệt là khách quốc tế.

Ngoài ra, các hoạt động tuyên truyền, xúc tiến kêu gọi đầu tư cho DLNN chưa mạnh. Công tác quảng bá, giới thiệu về DLNN địa phương còn thiếu tính chuyên nghiệp và chưa hiệu quả, chưa

biết tận dụng sự phát triển của công nghệ thông tin như: mạng xã hội, website, ứng dụng du lịch,... để quảng bá về DLNN. Thiếu sự liên kết, hợp tác giữa các đơn vị kinh doanh du lịch để hỗ trợ lẫn nhau cùng phát triển. (Bảng3)

điều chỉnh phù hợp với tình hình thực tế. Lựa chọn đầu tư có trọng tâm, tránh dàn trải, manh mún gây lãng phí. Nghiên cứu xây dựng cơ chế ưu tiên trong thu hút đầu tư xây dựng công trình hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch tại vùng nông thôn. Phát

Bảng 3. Đánh giá của khách du lịch và các đơn vị kinh doanh về khó khăn, hạn chế trong phát triển du lịch nông nghiệp tại TP. Buôn Ma Thuột

Chỉ tiêu	Khách du lịch (n = 90)		Đơn vị kinh doanh (n = 50)	
	SL (người)	TL (%)	SL (người)	TL (%)
Các mô hình DLNN quy mô nhỏ và manh mún	73	81,11	42	84,00
Cơ sở hạ tầng phục vụ DLNN chưa được đầu tư đồng bộ, bài bản	77	85,56	40	80,00
Nguồn nhân lực cho DLNN còn thiếu và yếu	69	76,67	41	82,00
Sản phẩm du lịch NN thiếu đa dạng và trùng lặp, chưa sâu về trải nghiệm nông nghiệp	75	83,33	39	78,00
Các tuyến, điểm DLNN thiếu tính liên kết, kết nối	70	77,78	40	80,00
Quảng bá về DLNN còn yếu, thiếu thông tin, chưa chuyên nghiệp	68	75,56	36	72,00

Nguồn: Số liệu điều tra, 2024

5. Một số giải pháp

Trước những khó khăn và hạn chế còn tồn tại, bài nghiên cứu đề xuất một số giải pháp nhằm khai thác hiệu quả tiềm năng phát triển DLNN tại TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk cụ thể như sau:

Thứ nhất, rà soát và hoàn thiện quy hoạch phát triển DLNN trên địa bàn TP. Buôn Ma Thuột. Địa phương cần nghiên cứu và định hướng để điều chỉnh, tích hợp trong quy hoạch sử dụng đất giai đoạn 2021 - 2030 những vùng sản xuất, khu vực, địa điểm có điều kiện tự nhiên, sinh thái phù hợp để phát triển các sản phẩm DLNN là thế mạnh, đặc trưng của địa phương. Tạo điều kiện và giải quyết các thủ tục chuyển đổi mục đích sử dụng đất để giao hoặc cho thuê đối với các tổ chức, cá nhân có dự án đầu tư phát triển DLNN phù hợp với định hướng quy hoạch chung của Tỉnh, của Thành phố.

Thứ hai, tăng cường đầu tư, nâng cấp cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ DLNN. Trên cơ sở quy hoạch tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2021 - 2030, địa phương cần phối hợp cùng các cơ quan có liên quan trong rà soát, hoàn thiện quy hoạch phát triển các khu, điểm du lịch trọng điểm, tiến hành

triển hệ thống các công trình vui chơi giải trí, thể thao, các công trình dịch vụ du lịch bổ trợ phù hợp. Hỗ trợ người dân tiếp cận nguồn tài chính cho phát triển các mô hình DLNN. Đồng thời có cơ chế quản lý việc phát triển các mô hình DLNN tự phát, làm phá vỡ cảnh quan thiên nhiên, phá vỡ những nét văn hóa đặc sắc bản địa (Hồ Ngọc Ninh & Trương Ngọc Tín, 2024).

Thứ ba, tăng cường công tác đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ du lịch. Địa phương cần đẩy mạnh tuyên truyền, nâng cao nhận thức về DLNN cho cộng đồng dân cư tham gia vào hoạt động du lịch. Chú trọng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực du lịch gắn với đào tạo nghề cho lao động nông thôn thông qua việc tổ chức tập huấn, bồi dưỡng về ngoại ngữ, kỹ năng, kiến thức, thái độ phục vụ khách du lịch. Thường xuyên đổi mới phương pháp và chương trình tập huấn, đi sâu vào các chuyên đề cốt lõi, có lợi thế của DLNN Buôn Ma Thuột để đảm bảo tính thực tiễn và khả thi. Chú trọng đào tạo, phát triển nguồn nhân lực tại chỗ có chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu của Cuộc cách mạng Công nghiệp 4.0.

Đồng thời, nâng cao năng lực quản lý nhà nước về du lịch cho đội ngũ cán bộ địa phương. Tăng cường liên kết đào tạo nhân lực du lịch giữa Nhà nước - Nhà trường - Nhà doanh nghiệp và đào tạo theo nhu cầu công việc. Xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng gắn với bố trí, sử dụng nhân lực sau đào tạo. Xây dựng chiến lược phát triển nguồn nhân lực cho DLNN theo từng giai đoạn.

Thứ tư, xây dựng và phát triển đa dạng hóa các sản phẩm DLNN. Địa phương cần phối hợp với các cấp, ngành để nâng cao giá trị gia tăng trong sản xuất nông nghiệp, sản phẩm làng nghề nông thôn, sản phẩm OCOP thông qua việc gắn kết với các hoạt động du lịch trải nghiệm. Thường xuyên thực hiện nghiên cứu nhu cầu của khách du lịch để thiết kế đa dạng các sản phẩm DLNN, trải nghiệm DLNN có chiều sâu, đặc sắc và các dịch vụ hỗ trợ (chăm sóc sức khỏe, massage, ẩm thực...), từ đó kéo dài thời gian tham quan, lưu trú của khách. Các sản phẩm DLNN phải có khả năng cạnh tranh, đáp ứng nhu cầu và xu thế hội nhập, nhưng vẫn phải giữ được nét đặc sắc bản địa vùng Tây Nguyên như: cà phê, sầu riêng, ca cao... (Phạm Thanh Hà, 2024). Thời gian tới, thành phố cần tập trung xây dựng và phát triển nhiều hơn vào các mô hình nông nghiệp hữu cơ gắn với giáo dục trải nghiệm, bảo vệ môi trường, tạo sự khác biệt so với các điểm đến khác trong khu vực.

Thứ năm, xây dựng cơ chế hợp tác và liên kết nhằm phát triển du lịch nông nghiệp bền vững.

Hiện trạng về liên kết giữa các chủ farm, các cơ sở sản xuất nông nghiệp kết hợp du lịch và các đơn vị kinh doanh dịch vụ du lịch còn khá lỏng lẻo, chưa thực sự hợp tác sâu sắc để tăng tính đa dạng của các tour, tuyến, gắn với trải nghiệm du lịch nông nghiệp đặc sắc của địa phương. Các đơn vị vẫn còn sản xuất tự phát, chưa hợp tác với nhau nên các sản phẩm du lịch nông nghiệp còn khá trùng lặp và thiếu sức hấp dẫn với du khách trong nước và quốc tế. Vì vậy, vai trò của các HTX, các công ty có tiềm lực và đầu tàu cũng như sự định hướng và dẫn dắt của các cơ quan quản lý nhà nước nhằm tạo cơ chế phù hợp cho phát triển DLNN trên địa bàn TP. Buôn Ma Thuột là rất cần thiết và cấp bách.

Thứ sáu, tăng cường truyền thông, quảng bá hình ảnh DLNN Buôn Ma Thuột. Từng bước chuyên nghiệp hóa hoạt động quảng bá, xúc tiến DLNN của thành phố tại các chương trình, sự kiện, lễ hội lớn, như: Lễ hội Festival cà phê Buôn Ma Thuột, Lễ hội sầu riêng, Lễ hội công chiêng Tây Nguyên.... Tăng cường công tác xúc tiến, kết nối với các công ty lữ hành thiết kế các tour, tuyến nhằm thu hút du khách để khai thác tiềm năng và lợi thế trong phát triển DLNN. Đẩy mạnh quảng bá hình ảnh DLNN trên các kênh truyền thông hiện đại, như: mạng xã hội (Facebook, TikTok, Instagram...), các nền tảng du lịch trực tuyến (Booking, Agoda...), internet (Google, Youtube...) (Hồ Ngọc Ninh & Trương Ngọc Tín, 2024) ■

Lời cảm ơn:

Kết quả nghiên cứu của bài báo là một phần sản phẩm của đề tài KHCN cấp tỉnh “Phát triển mô hình du lịch nông nghiệp gắn Chương trình Xây dựng nông thôn mới trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk”. Nhóm tác giả xin được cảm ơn nhóm nghiên cứu đề tài đã chia sẻ số liệu và hỗ trợ kinh phí để thực hiện bài báo này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Hồ Ngọc Ninh & Trương Ngọc Tín (2024). Giải pháp phát triển du lịch nông nghiệp: Nghiên cứu trường hợp tại huyện Yên Thủy, tỉnh Hòa Bình. Tạp chí Khoa học Nông nghiệp Việt Nam, 22(8), 1092-1101.

Phạm Thanh Hà (2024). Kết hợp nông nghiệp với du lịch sinh thái - Hướng đi mới cho nông nghiệp Tây Nguyên. Truy cập tại <https://www.quanlynhanuoc.vn/2024/06/06/ket-hop-nong-nghiep-voi-du-lich-sinh-thai-huong-di-moi-cho-nong-nghiep-tay-nguyen/>

Phòng Văn hóa và Thông tin TP. Buôn Ma Thuột (2024). Báo cáo một số thông tin, kết quả về phát triển du lịch TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

UBND TP. Buôn Ma Thuột (2024a). Báo cáo Đánh giá giữa kỳ thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025.

UBND TP. Buôn Ma Thuột (2024b). Báo cáo tình hình hoạt động du lịch các năm 2022, 2023, 2024.

Ngày nhận bài: 4/1/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 19/1/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 5/2/2025

THE POTENTIAL FOR AGRICULTURAL TOURISM DEVELOPMENT IN BUON MA THUOT CITY, DAK LAK PROVINCE

- LAI PHUONG THAO¹
- HO NGOC NINH¹
- TA PHUONG THUY¹
- TRUONG NGOC TIN¹
- MAI TIEN HUY¹

¹Vietnam National University of Agriculture

ABSTRACT:

This study evaluates the potential for developing agricultural tourism in Buon Ma Thuot City, Dak Lak Province, focusing on key elements such as tourism resources, infrastructure, and human capital. The analysis highlights existing challenges and limitations hindering the effective exploitation of this potential. Based on the findings, the study proposes several strategic solutions, including: reviewing and enhancing the agricultural tourism development plan; increasing investment in infrastructure and technical facilities; strengthening training and human resource development for rural tourism; and diversifying agricultural tourism products. These recommendations aim to support sustainable and effective agricultural tourism development in the region.

Keywords: tourism potential, agritourism, Buon Ma Thuot city, Dak Lak province.